

چکیده

ارائه مدل مفهومی نظام اطلاعات بهداشت روان برای ایران

مقدمه: نظام اطلاعات بهداشت روان، مجموعه ای از عناصر برای جمع آوری، تحلیل، مستندسازی و گزارش داده های بهداشت روان است که اطلاعات حاصل از آن می تواند برای تصمیم گیری های مدیریتی و مراقبتی استفاده شود. هدف از پژوهش حاضر، ارائه مدل مفهومی نظام اطلاعات بهداشت روان برای ایران بود.

روش پژوهش: مطالعه حاضر به روش ترکیبی از نوع کاربردی بود و شامل سه مرحله مجزا بود. در مرحله اول، ویژگی های نظام اطلاعات بهداشت روان از طریق مرور نظام یافته مستندات پایگاه های داده استخراج شد. مرحله دوم، شناسایی وضعیت موجود نظام اطلاعات بهداشت روان در ایران به روش کیفی بود که از طریق بررسی و تحلیل مستندات و مصاحبه با صاحب نظران انجام شد. مرحله سوم، مدل مفهومی نظام اطلاعات بهداشت روان برای ایران با در نظر گرفتن نتایج مرحله اول و دوم به روش کیفی - دلفی و نظرسنجی از صاحب نظران این حوزه طراحی شد.

یافته ها: یافته های مرحله اول نشان داد که نظام اطلاعات بهداشت روان دارای ویژگی هایی از جمله: مجموعه حداقل داده با دو کلاس مدیریتی و بالینی، اهداف با پنج محور، منابع داده، جمع آوری داده، گزارش داده در دو سطح منطقه و ملی، کنترل کیفیت داده در سه محور: قبل، هنگام و بعد از جمع آوری داده و همین طور تحلیل داده در سه محور بود. یافته های مرحله دوم نشان داد که نظام اطلاعات بهداشت روان در ایران به صورت جزیره ای عمل می کند و سازمان های مختلف هر کدام منابع داده و سازوکارهای جمع آوری، تحلیل و گزارش دهی داده متفاوت دارند. از برآیند مرحله اول و دوم مدل نهایی تهیه و توسط افراد صاحب نظر در دو دور دلفی و نظرسنجی طراحی شد که شامل: ویژگی هایی از جمله مجموعه حداقل داده در دو کلاس مدیریتی و بالینی با ۱۶۵ عنصر، اهداف در پنج محور با ۳۹ عنصر، کنترل کیفیت داده در پنج محور با ۲۱ عنصر، منابع داده در دو سطح منطقه و ملی با ۳۴ عنصر، جمع آوری و گزارش داده در دو سطح ملی و منطقه تحلیل داده با روش راهنمای تشخیصی و آماری اختلال های روانی ویرایش پنجم بود.

نتیجه گیری: در ایران نظام اطلاعات بهداشت روان به صورت جزیره ای عمل می شود که موجب موازی کاری، تحمیل هزینه های مختلف شده و همین طور ارائه آمار و اطلاعات متناقض و غیر یکدست از وضعیت بهداشت روان جامعه می شود که تصمیم گیری های مدیریتی و بالینی در این زمینه را تحت تاثیر قرار می دهد. با توجه به برآیند یافته های حاصل از مرور نظام یافته منابع و نظر صاحب نظران مدل طراحی شده برای ایران، ابزاری ساختارمند، یکپارچه و واحد برای جمع آوری داده های مدیریتی و بالینی باید باشد که تمامی برنامه های بهداشت روان را به صورت ملی حمایت کند که نتیجه آن ابزاری سودمند حاوی آمار و اطلاعات دقیق و یکدست مربوط به بیماری و بیماران برای تصمیم گیری های مدیریتی و بالینی و ارائه خدمات مطلوب است.

کلیدواژه ها: بهداشت روان، نظام اطلاعات، مجموعه حداقل داده، اهداف، منابع داده، جمع آوری داده، تحلیل داده، گزارش داده، کنترل کیفیت داده